

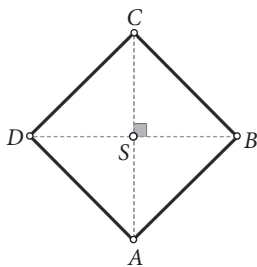

KONSTRUKCIJE KVADRATA (2) MM-KONSTRUKCIJE I SKETCHPAD

Zadatak 3. Nacrtajmo/konstruirajmo kvadrat $ABCD$ ako su zadani njegovi nasuprotni vrhovi A i C .

SLUČAJ 1. Riješimo prvo zadatak klasično, pomoću trokuta/ravnala i šestara ili pomoću nekog programa dinamične geometrije, primjerice *Sketchpada* kao alata za crtanje.

- Nacrtajmo zadane elemente, dvije točke A i C , pomoću alata za crtanje točka.
- Zadanim točkama nacrtajmo/konstruirajmo dužinu, označimo točke i u izborniku Konstrukcije odaberimo naredbu Dužina.
- Konstruirajmo polovište O dužine $\overline{AC}$, označimo dužinu i u izborniku Konstrukcije odaberimo naredbu Polovište.
- Neka je točka O središte rotacije; dva puta kratko kliknemo na točku.
- Označimo točke A i C i u izborniku Transformacije odaberemo naredbu Rotirajte i dopišimo veličinu kuta 90° (prije nego potvrdimo, trebamo paziti na orijentaciju, odnosno možemo i upisati veličinu kuta -90°) i potvrdimo. Točki A promijenimo oznaku u B ; odnosno točki C u D (dva puta kratko kliknemo na točku i u dijalogu promijenimo *oznake*), Slika 9.

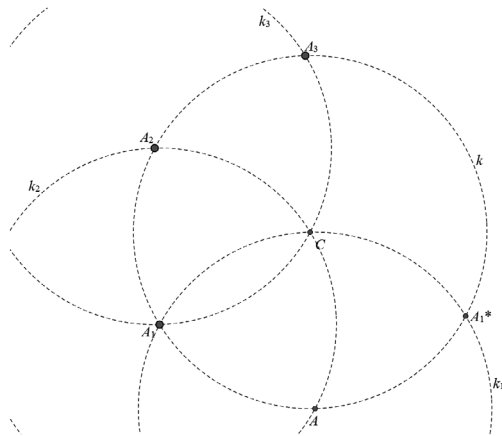
Slika 9.

SLUČAJ 2. Riješimo isti zadatak *MM*-konstrukcijama, tj. samo šestarom.

- Nacrtajmo zadane elemente, točke A i C .
- Nacrtajmo/konstruirajmo kružnicu $k(C, |AC|)$ (tako da označimo točke C i A u izborniku Konstrukcije odaberimo naredbu Kružnica – središte + točka.).
- Nacrtajmo/konstruirajmo kružnicu $k_1(A, |AC|)$ ponavljamo prije opisan korak konstrukcije kružnice.
- Kružnice $k(C, |AC|)$ i $k_1(A, |AC|)$ sijeku se u točkama A_1 i A^*_1 – označimo kružnice i u izborniku Konstrukcije odaberemo naredbu Presjek.
- Nacrtajmo/konstruirajmo kružnicu $k_2(A_1, |AA_1|)$; ponavljamo prije opisan korak konstrukcije kružnice.
- Kružnice $k(C, |AC|)$ i $k_2(A_1, |AA_1|)$ sijeku se u točkama A i A_2 .
- Nacrtajmo/konstruirajmo kružnicu $k_3(A_2, |A_1A_2|)$; ponavljamo prije opisan korak konstrukcije kružnice.

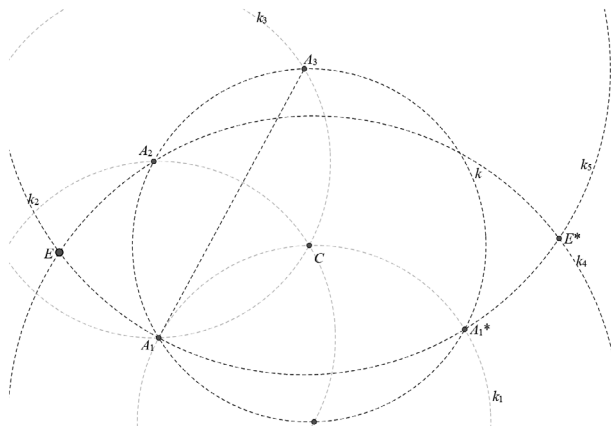

- Kružnice $k(C, |AC|)$ i $k_2(A_1, |AA_1|)$ sijeku se u točkama A_1 i A_3 , Slika 10.

Slika 10.

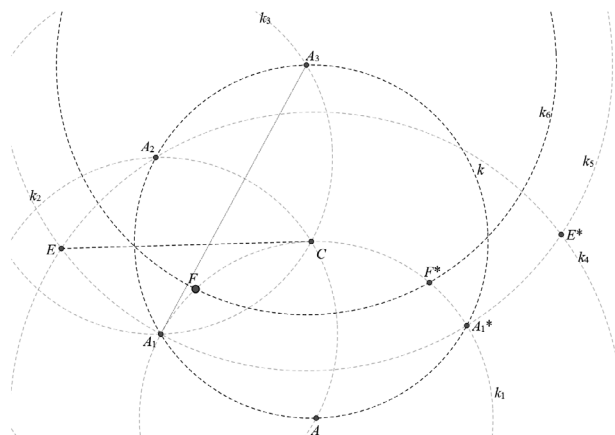
- Nacrtajmo/konstruirajmo kružnice $k_4(A, |A_1A_3|)$ i $k_5(A_3, |A_1A_3|)$ (i u ovom slučaju prvo moramo konstruirati/nacrtati dužinu A_1A_3 kako bismo mogli konstruirati/nacrtati kružnice k_4 i k_5 – za razliku od konstrukcije klasično kada je dovoljno u šestar uzeti udaljenost točka i crtati lukove kružnica). Konstrukciju provodimo kao u prethodnim koracima.
- Kružnice $k_4(A, |A_1A_3|)$ i $k_5(A_3, |A_1A_3|)$ sijeku se u točkama E i E^* , Slika 11.

Slika 11.

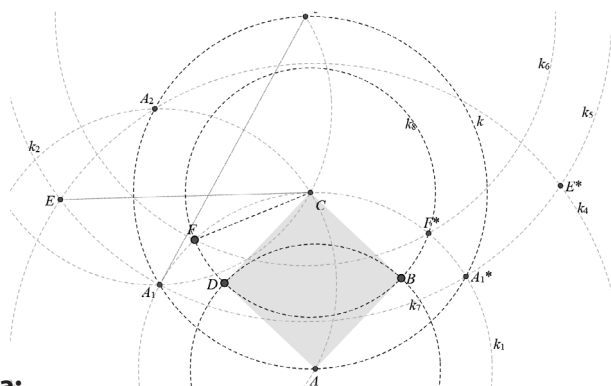
- Nacrtajmo/konstruirajmo kružnicu $k_6(A_3, |EC|)$ (i u ovom slučaju prvo moramo konstruirati/nacrtati dužinu EC kako bismo mogli konstruirati/nacrtati kružnicu k_6 – za razliku od konstrukcije klasično kada je dovoljno u šestar uzeti udaljenost točka i crtati lukove kružnica). Konstrukciju provodimo kao u prethodnim koracima.
- Kružnice $k_6(A_3, |EC|)$ i $k_1(A, |AC|)$ sijeku se u točkama F i F^* , Slika 12.

Slika 12.

- Nacrtajmo/konstruirajmo kružnice $k_7(A, |FC|)$ i $k_8(C, |FC|)$ (i u ovom slučaju prvo moramo konstruirati/nacrtati dužinu FC kako bismo mogli konstruirati/nacrtati kružnice k_7 i k_8 – za razliku od konstrukcije klasično kada je dovoljno u šestar uzeti udaljenost točka i crtati lukove kružnica). Konstrukciju provodimo kao u prethodnim koracima.
- Kružnice $k_7(A, |FC|)$ i $k_8(C, |FC|)$ sijeku se u točkama B i D .
- Točke A, B, C i D su vrhovi kvadrata $ABCD$, Slika 13.

Slika 13.

Literatura:

1. Cheney, F. (1953.): Can we Out Mascheroni?, The Mathematics Teacher, Vol. 47, No. 3, 152 – 156.
2. Garden, M. (1992.): Mathematical Circus, The Mathematical Association of America, Washington DC.
3. Hlavaty, J. H. (1957.): *Macheroni constructions*, The Mathematic Teacher, Vol. 50, No- 7., 482 – 487.
4. Palman, D. (1996.): *Geometrijske konstrukcija*, Element, Zagreb.
5. Palman, D. (1996.): *Trokut i kružnica*, Element, Zagreb.
6. Reynolds, B. E.; Fenton, W. E. (2005.): *College Geometry Using The Geometer's Sketchpad*, Key College Publishing, Emeryville.

